

Опис педагогічного досвіду

Вчителя трудового навчання
Черняхівської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Маторкіної Ірини Михайлівни

2013

Опис досвіду

Я працюю вчителем трудового навчання в Черняхівській загальноосвітній школі I-III ступенів з 1991 року .

Моє педагогічне кредо – належати до людей, що віддають всі свої сили для розвитку творчої індивідуальності учня. Саме ці слова визначають завдання, яке я втілюю кілька років – використання активних методів навчання на уроках трудового навчання.

Урок – основна ланка навчально – виховного процесу, де вчитель щоденно здійснює освіту, виховання і всебічний розвиток учнів.

Готуючи уроки з використанням комп'ютерних технологій, я ставлю перед собою завдання підвищити їх ефективність, створити умови для високоякісного засвоєння навчального матеріалу, розвивати інтелектуальні, творчі здібності учня, виховувати гармонійну особистість, готувати учнів до життя у розвиненому інформаційному середовищі. Завдяки мультимедіа навіть сухий теоретичний матеріал оживає, стає цікавим, наочним.

На своїх уроках прагну розвивати в учнів інтерес до навколишнього світу, фантазію, потяг до творчості, уміння нестандартно мислити.

Якщо діти захоплені улюбленою справою, вони виявляють наполегливість, силу волі в опануванні знань. Учням подобаються ті види навчальної діяльності, що дають їм можливість виявити ініціативу й самостійність та творчий підхід до розв'язання проблеми.

Праця – це обов'язкова умова й складова частина навчання, виховання та розвитку дитини.

Необхідною умовою для майбутньої творчої діяльності учнів є накопичення знань. Важливою умовою є також наявність доступних для дитини матеріалів. При цьому не має суттєвого значення те, яким чином дитина їх використовуватиме. Творчі здібності розвиватимуться ефективно лише в тому випадку, коли процес творення буде повною мірою спрямованим на досягнення поставленої мети.

Творчі заняття не тільки розвивають фантазію, але й дають школярам безліч корисних , практичних навичок. Людина, яка працює творчо, здатна

перетворити будь – яку працю на мистецтво, створити красу для себе та оточуючих.

Проблема , над якою працюю: Використання методу проектів на уроках
трудового навчання

На сучасному етапі розвитку суспільства, прискореному темпі життя, підвищенні вимог до рівня підготовки кадрів особливої актуальності набуває швидкість та якість засвоєння знань, умінь та навичок пізнавальної діяльності людини.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є підвищення активності навчальної діяльності учнів, при цьому учень має працювати, а вчитель керувати цією роботою. Проте неможливо примусити одержати знання, можна тільки мотивувати учнів на їх отримання.

У трудовому навчанні важливу роль відіграють два взаємопов'язаних компоненти - керівна діяльність викладача та розв'язання технічних задач учнями у процесі самостійної навчально-практичної роботи. Особливе місце займає вибір форм навчання, які використовуються для досягнення необхідних знань, умінь та навичок.

Робота учнів стає цікавою та ефективною при використанні **дослідницьких, проблемних, проектних методів**. Такий підхід сприяє розвитку мислення, дозволяє виробити навички управління інформаційними потоками, отримати необхідну інформацію. Адже дослідницька діяльність у процесі засвоєння нового матеріалу викликає в учнів певний інтерес до його вивчення і сприяє збудженню розумової активності. Результатам навчання є «відкриття для себе».

Методичні прийоми, які використовуються

при вивченні нового матеріалу

- У ході пояснення нового матеріалу учні не конспектують, а записують питання, на які необхідно знайти відповідь;
- У процесі пояснення нового матеріалу виписуються всі нові поняття;
- у процесі поняття пропонується скласти опорний конспект;
- у процесі пояснення вчитель через декілька хвилин задає цікаві задачі та завдання на розуміння, пояснення та застосування;
- до пояснення учні записують ключові питання, які будуть вивчатися в процесі пояснення.

Методичні прийоми, які використовуються для закріплення

вивченого матеріалу та перевірки домашнього завдання

- «Вірю – не вірю» : кожне питання починається словами «Чи знаєте ви, що?»
- «Так – ні»: учитель загадує, наприклад, назву предмета, учні намагаються знайти відповідь, ставлячи питання. На ці питання вчитель відповідає «так» чи «ні». Питання ставляться так, щоб звузити коло пошуку.
- Бліц опитування по ланцюжку: учень ставить коротке запитання другому, другий – третьому і т.д.
- Знайди помилку : учитель просить знайти у запропонованому тексті помилку.

В державних стандартах освітньої галузі «Технологія» зазначається, що в основній школі учні ознайомлюються з проектно-технологічною діяльністю, ознайомлюються із світом професій, залучаються до проектної,

конструкторсько-технологічної діяльності, в учнів розвивається здатність реально оцінювати свої можливості для вибору посильних творчих завдань.

При вивченні варіативних модулів на уроках трудового навчання в кожному класі (5-9 класи) вивчається розділ «Проектування виробів». Саме ця діяльність привчає дітей до самостійності, практичної, планової і систематичної роботи. Оскільки трудове навчання тісно пов'язане з життям, вивченням основ наук у школі, ознайомленням з виробництвом, з потребами вдосконалення різних виробів, то саме використання методу творчих проектів створює найкращі умови для розвитку творчої активності школярів.

Методи проектної та конструкторської діяльності, якими я користуюся – це метод фантазування; метод зразків (алгоритмічний аналіз); метод фокальних об'єктів; метод створення образу ідеального об'єкта, метод проектів.

Під методом **фантазування** можна розуміти такий спосіб спільної діяльності учнів та учителя, коли досягається уявлення образу об'єкта - його форма, конструкція якого невідома. Головною умовою методу фантазування є відсутність будь-яких обмежень, правил, постулатів, логічного та критичного мислення.

Суть **методу зразків** полягає в наступному. Учитель допомагає школярам віднайти в журналах, каталогах та інших технічних виданнях зразки об'єктів і пропонує порівняти знайдені зразки із ідеальними, які було створено методом фантазування. На основі порівняння виявляють технологічні протиріччя між знайденими зразками та фантастичними об'єктами і розробляють послідовність (алгоритм) дій по їх усуненню.

Метод фокальних об'єктів винайдений американським ученим Ч. Вайтингом. Об'єкт, який вдосконалюють за допомогою цього методу

називають фокальним, оскільки його ставлять у центр уваги. Суть методу ґрунтується на перенесенні ознак випадково вибраних об'єктів на фокальний об'єкт, внаслідок чого отримують незвичні поєднання, котрі дозволяють подолати психологічну інерцію.

Метод створення образу ідеального об'єкта. Аналіз літературних джерел показує, що даний метод можна знайти в групі евристичних прийомів, які використовують для перетворення основних показників технічної системи: геометричні, фізико-механічні, енергетичні, дизайнерські тощо. Суть методу створення образу ідеального об'єкта можна представити у вигляді наступних етапів:

1. Чітке формулювання завдання (постановка проблеми).
2. Визначення властивостей або параметрів, якими повинен володіти об'єкт (для розв'язання поставленої проблеми).
3. Образне моделювання об'єкта з відповідним набором якостей, що дає змогу розв'язати поставлену проблему.
4. Схематичне або художнє перенесення даного образу на папір.

Планування проектної діяльності виконується послідовно за даними етапами:

Етапи виконання	Результат роботи
1. Організаційно-підготовчий	Вибір теми проекту, підбір літератури
2. Конструкторський	Розробка ескіза, схеми, побудова креслення, моделювання, оформлення конструкторської і технічної документації. Добір матеріалів, інструментів, обладнання, економічне обґрунтування.
3. Технологічний	Виготовлення виробу. Виконання технологічних операцій, передбачених технологічним процесом.
4. Заключний	

	Корегування виготовленого виробу, оформлення творчого проекту, самооцінка проекту. Захист творчого проекту.
--	---

Під час виконання проектів слід враховувати індивідуальні можливості учнів.

Реалії сьогодення вимагають від вчителя пошук таких нових освітніх технологій, які б сприяли підготовці активних, самостійних, ініціативних особистостей. Процес навчання не повинен обмежуватись тільки передаванням учням стандартного набору знань, а обов'язково має супроводжуватися поступовим формуванням у них наукового мислення, учні повинні залучатися до активної самостійної діяльності.

За своїм змістом навчальна робота перетворюється на процес теоретичного і практичного перетворення реалій навколишнього світу. Такі завдання можливо здійснити при використанні таких методів навчання, як навчально-пошуковий, проблемний, метод проектів.

Так, залучаючи учнів до проектної діяльності, працюємо із інформаційними джерелами, знаходячи інформацію, яка стосується теми проекту. Вибираємо об'єкти проектування.

Роботи учнів